

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

Kenmerk : radio-interfaces (6)

**BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
VAN 22/04/2009
MET BETREKKING TOT
RADIO-INTERFACE D3**

INHOUDSOPGAVE

ACHTERGROND	3
RAADPLEGING	3
BESLUIT.....	5
BEROEPSMOGELIJKHEDEN	5

ACHTERGROND

Sinds het inwerkingtreden van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, is het BIPT bevoegd voor het uitvaardigen van technische voorschriften betreffende het gebruik van de radioapparatuur (art. 40). Op basis hiervan vaardigt het BIPT de als bijlage opgenomen radio-interface uit. Deze vervangt de bestaande interface D3 die deel uitmaakt van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 19 oktober 1979 betreffende de private radioverbindingen.

De radio-interface in kwestie diende te worden aangepast aan de gewijzigde toestand van het frequentiespectrum. Hij heeft betrekking op radiocommunicatietoestellen met beperkt bereik voor analoge of digitale PMR446. Hij bevat de details van het frequentieplan en de beschrijving van de technische minimumvereisten van deze radiocommunicatietoestellen.

RAADPLEGING

In toepassing van artikel 19, eerste lid, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, heeft de Raad van het BIPT het ontwerp van dit besluit op 14 juli 2008 gepubliceerd op de website van het BIPT en iedere persoon die hierbij rechtstreeks en persoonlijk betrokken was uitgenodigd zijn standpunt hierover uit te brengen ten laatste op 14 augustus 2008. Er werden geen opmerkingen ontvangen.

Het BIPT heeft dit ontwerp van radio-interface volgens de geëigende procedure van de Informatierichtlijn 98/34/EG aan de Europese Commissie genotificeerd op 21 augustus 2008 met het oog op eventuele opmerkingen van de Commissie of de lidstaten. Drie maanden later, zijnde op 24 november 2008 verstreek de reactietermijn. Er werden opmerkingen ontvangen van de Commissie en van Duitsland.

Opmerkingen van de Commissie

Het genotificeerde ontwerp gaat over de radio-interface die kan worden gebruikt door de PMR446-radiocommunicatietoestellen (persoonlijke mobiele radio's die in de 446 MHz-band werken). Deze toestellen vormen radioapparatuur in de zin van artikel 2, punt (c), van Richtlijn 1999/5/EG betreffende radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur en de wederzijdse erkenning van hun conformiteit¹ (hierna "de R&TTE-richtlijn"). Volgens deze richtlijn wordt radioapparatuur gedefinieerd als "een product of een relevant onderdeel daarvan dat geschikt is voor telecommunicatie door uitzending en/of ontvangst van radiogolven waarbij gebruik wordt gemaakt van het aan aarde/ruimtecommunicatie toegewezen spectrum". Bijgevolg worden het op de markt brengen en de ingebruikneming van PMR446-toestellen geregeld door de relevante bepalingen van de R&TTE-richtlijn.

Artikel 7, lid 1, van de R&TTE-richtlijn schrijft voor: "*De lidstaten staan toe dat apparatuur overeenkomstig hun bestemming in gebruik wordt genomen, indien zij voldoet aan de essentiële eisen van artikel 3 en aan de andere desbetreffende bepalingen van deze richtlijn*".

Deel 2 "Gebruiksvoorwaarden" van het genotificeerde ontwerp verbiedt evenwel de aansluiting van de PMR446-toestellen op het openbare telecommunicatienetwerk en staat enkel de draagbare PMR446-toestellen toe. "*PMR446-toestellen zijn enkel toegelaten onder de vorm van draagbare toestellen. Zij mogen in geen geval op het openbaar net aangesloten worden.(...)*"

Volgens de Commissie vormen de voormelde bepalingen van het genotificeerde ontwerp een schending van artikel 7, lid 1, van de R&TTE-richtlijn, omdat zij het op de markt brengen en de ingebruikneming verbieden van PMR446-toestellen die tot een andere categorie horen dan die van "draagbare apparatuur". Bovendien wordt geen verantwoording gegeven om een dergelijke beperking van het gebruik te staven.

¹ PB EU L 91 van 7 april 1999.

In deel 2 "Gebruiksvoorwaarden" van het genotificeerde ontwerp staat: "*Het gebruik van een PMR446-toestel aan boord van een luchtvaartuig is verboden.*" De Commissie wenst de Belgische overheid te vragen om de redenen van deze beperking uit te leggen.

Opmerkingen van Duitsland

Er wordt bepaald dat de PMR446-toestellen slechts in de vorm van draagbare toestellen zijn toegestaan. De term "draagbaar" wordt echter niet gedefinieerd in de radio-interface. Deze gebruiksvoorwaarde lijkt minder op de constructievorm te zijn gericht dan op het eigenlijke gebruik. Het zou dus mogelijk zijn om bijvoorbeeld een formulering te bedenken die verduidelijkt dat vaste PMR446-toestellen niet zijn toegestaan.

Ook de term "openbaar net" is vaag omdat het net zo goed kan gaan om het telefoonnet als om het openbare elektriciteitsnet.

Met betrekking tot het verbod om een PMR446-toestel te gebruiken aan boord van een luchtvaartuig moet worden opgemerkt dat dit weliswaar ongetwijfeld correct is, maar dat dit evenzeer geldt voor een groot aantal radiotoestellen, zonder dat dit uitdrukkelijk wordt geformuleerd in de betreffende radio-interfaces. Het lijkt dus gepast om deze gebruiksvoorwaarde te schrappen.

Reactie van het BIPT op de ontvangen opmerkingen

Om tegemoet te komen aan de opmerkingen zal de volgende tekst van de gebruiksvoorwaarden geschrapt worden : "PMR446-toestellen zijn enkel toegelaten onder de vorm van draagbare toestellen. Zij mogen in geen geval op het openbaar net aangesloten worden. Het gebruik van een PMR446-toestel aan boord van een luchtvaartuig is verboden."

Deze zal vervangen worden door:

"Het gebruik van bepaalde van deze analoge of digitale PMR446-toestellen is onderworpen aan een bijkomende toelating van de bevoegde autoriteiten met name voor:

- 1) vaste opstellingen;
- 2) aansluiting aan het openbaar telefoonnet;
- 3) het gebruik aan boord van een luchtvaartuig."

Het gebruik van radiocommunicatietoestellen aan boord van een luchtvaartuig is in België onderworpen aan de toelating van de bevoegde autoriteit, met name het Directoraat-generaal Luchtvaart van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer bevoegd voor het gebruik van het Belgisch luchtruim. Deze bevoegdheid betreft het waken over de veiligheid van het luchtverkeer met inbegrip van het vermijden van schadelijke storingen afkomstig van radio-apparatuur.

Zo is ook het gebruik van een PMR446-toestel aan boord van een luchtvaartuig aan hun toelating onderworpen.

BESLUIT

De als bijlage opgenomen radio-interface wordt van kracht op de dag van de publicatie van dit besluit op de website van het BIPT.

BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003, hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep aan te tekenen bij het hof van beroep te Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel binnen zestig dagen na de kennisgeving ervan. Het hoger beroep wordt ingesteld: 1° bij akte van een gerechtsdeurwaarder die aan de tegenpartij wordt betekend; 2° bij een verzoekschrift dat, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, ingediend wordt op de griffie van het gerecht in hoger beroep; 3° bij ter post aangetekende brief die aan de griffie wordt gezonden; 4° bij conclusie, ten aanzien van iedere partij die bij het geding aanwezig of vertegenwoordigd is. Met uitzondering van het geval waarin het hoger beroep bij conclusie wordt ingesteld, vermeldt de akte van hoger beroep, op straffe van nietigheid de vermeldingen van artikel 1057 van het gerechtelijk wetboek.

M. Van Bellinghen
Lid van de Raad

G. Deneff
Lid van de Raad

C. Rutten
Lid van de Raad

E. Van Heesvelde
Voorzitter van de Raad

<p>Annexe à la décision du Conseil de l'IBPT du 22/04/2009 relative à l'interface radio D3</p> <p>Interface radio D3 (V2.1) pour les appareils de radiocommunications à courte portée pour du PMR446 analogue ou numérique.</p> <p>Détails du plan de fréquences et spécifications techniques de ces appareils de radiocommunications à courte portée.</p> <p><u>AVANT-PROPOS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cette description d'interface fixe le service de radiocommunications auquel appartient l'appareil et les exigences minimales des équipements relatives à l'utilisation efficace du spectre (exigence essentielle 3.2). • Cette interface radio comprend également un certain nombre d'éléments informatifs comme le régime des licences à appliquer et la norme européenne harmonisée présumant de la conformité avec l'exigence essentielle 3.2. • En ce qui concerne la définition des fréquences collectives, il est fait référence à l'article 1er, 13° de l'arrêté royal du 15 octobre 1979 relatif aux radiocommunications privées. <p><u>DEFINITIONS</u></p> <p>1) L'attribution <u>sur base de non-interférence et sans protection</u> signifie qu'aucun brouillage préjudiciable ne peut être causée à n'importe quel autre service de radiocommunications et qu'il est impossible de prétendre à une quelconque protection de ces appareils de radiocommunications contre des interférences préjudiciables dues aux services de radiocommunications légitimes.</p> <p>2) coefficient d'utilisation : on entend le rapport de temps, sur une heure, durant lequel l'équipement émet effectivement.</p> <p>3) <u>p.a.r.</u> : puissance apparente rayonnée;</p>	<p>Bijlage bij het besluit van de Raad van het BIPT van 22/04/2009 met betrekking tot radio-interface D3</p> <p>Radio-interface D3 (V2.1) voor radiocommunicatietoestellen met beperkt bereik voor analoge of digitale PMR446.</p> <p>Details van het frequentieplan en de technische specificaties voor deze radiocommunicatietoestellen met beperkt bereik.</p> <p><u>VOORWOORD</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Deze interfacebeschrijving legt de radiodienst waartoe het toestel behoort en de minimum vereisten van de toestellen vast in verband met het efficiënt gebruik van het spectrum (essentiële eis 3.2). • De radio-interface bevat ook een aantal informatieve elementen, zoals het toe te passen vergunningsregime en de geharmoniseerde Europese norm die het vermoeden van conformiteit geeft met de essentiële eis 3.2. • Wat de definitie van collectieve frequenties betreft wordt verwezen naar art. 1,13° van het koninklijk besluit van 15 oktober 1979 betreffende de private radioverbindingen. <p><u>DEFINITIES</u></p> <p>1) Het toewijzen <u>op interferentievrije en onbeschermde basis</u> betekent dat er geen schadelijke storingen mogen worden veroorzaakt op gelijk welke andere radiocommunicatiediensten en dat er geen aanspraak kan gemaakt worden op bescherming voor deze radiotoestellen tegen schadelijke storingen veroorzaakt door rechtmatige radiocommunicatiediensten.</p> <p>2) activiteitscyclus: ratio van de tijd gedurende eender welke periode van een uur, tijdens dewelke het toestel actief uitzendt.</p> <p>3) <u>e.u.v.</u>: effectief uitgestraald vermogen;</p>
<p><u>1. Exigences minimales relatives à l'utilisation efficace du spectre.</u></p> <p>Les fréquences suivantes sont assignées au PMR446 analogue ou numérique.</p>	<p><u>1. Minimum vereisten in verband met het efficiënt gebruik van het spectrum.</u></p> <p>De volgende frequenties worden toegewezen aan analoge of digitale PMR446.</p>

	Bande de fréquence / Fréquentieband	Limites de puissance /Toegelaten vermogen	Kanaalbreedte Largeur de bande	Activiteitscyclus Coefficient d'utilisation	Remarques/opmerkingen
a	446,0- 446,1 MHz	500 mW p.a.r./e.u.v.	12,5 kHz	≤100%	Analoge PMR/PMR analogique
b	446,1- 446,2 MHz	500 mW p.a.r./e.u.v.	6,25 of 12,5 kHz	≤ 100%	Digitale PMR/PMR numérique

2. Conditions d'utilisation.

L'utilisation de certains appareils analogiques ou numériques conformes à la norme PMR446 est soumise à une autorisation complémentaire des autorités compétentes, en l'occurrence pour :

- 1) les installations fixes ;
- 2) le raccordement au réseau téléphonique public ;
- 3) l'utilisation à bord d'un aéronef.

3. Les antennes.

L'appareil doit être utilisé avec une antenne intégrée.

4. Régime des licences (à titre informatif).

Seul les appareils radio utilisés conformément aux caractéristiques mentionnées au point 1 sont exemptés de licence individuelle. (voir l'art. 5, 9° de l'arrêté royal du 15 octobre 1979 relatif aux radiocommunications privées).
(Une révision de cet AR est en cours de préparation).

5. Statut du service de radiocommunications (à titre informatif).

Les fréquences sont assignées sur base collective, de non-interférence et sans protection.

6. La norme (à titre informatif).

La Commission européenne publie au Journal Officiel de l'Union européenne une liste des normes EN qui, si elles sont respectées, laisse présumer une conformité avec les exigences essentielles de l'article 3 de la directive R&TTE (= exigences de base contenues dans l'article 32 de la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques).

Seule la version reprise dans la publication la plus récente de cette liste laisse présumer une conformité. Il est d'usage de prévoir une période

2. Gebruiksvoorwaarden.

Het gebruik van bepaalde van deze analoge of digitale PMR446-toestellen is onderworpen aan een bijkomende toelating van de bevoegde autoriteiten met name voor:

- 1) vaste opstellingen;
- 2) aansluiting aan het openbaar telefoonnet;
- 3) het gebruik aan boord van een luchtvaartuig.

3. De antennes.

Het toestel moet worden gebruikt met een geïntegreerde antenne.

4. Vergunningsregime (informatief).

Enkel radiotoestellen gebruikt conform de karakteristieken vermeld in punt 1 worden vrijgesteld van individuele vergunning. (zie art. 5, 9° van het koninklijk besluit van 15 oktober 1979 betreffende de private radioverbindingen).
(Een wijziging van dit KB is in voorbereiding).

5. Statuut van de radiodienst (informatief).

De frequenties worden toegewezen op collectieve, interferentievrije en onbeschermd basis.

6. Norm (informatief).

De Europese Commissie publiceert in het Publicatieblad van de Europese Unie een lijst van EN normen die, indien ze nageleefd worden, vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen onder artikel 3 van de R&TTE richtlijn (= basisvereisten vermeld in artikel 32 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie) oplevert.

Enkel de versie vermeld in de meest recente publicatie van deze lijst levert vermoeden van overeenstemming op. Het is gebruikelijk dat er

<p>transitoire pour la ou les versions antérieures. (La liste peut être consultée sur le site Internet de la Commission via http://europa.eu.int/comm/enterprise/rtte).</p> <p>Les normes suivantes sont ou ont été mentionnées concernant l'exigence essentielle de l'article 3.2 de la directive R&TTE (art. 32, § 1er, 3°, de la loi susmentionnée) pour cette interface radio:</p> <p>-NBN EN 300 113-2 V1.4.1 Compatibilité électromagnétique et spectre radioélectrique (ERM); service mobile terrestre ; équipement de communication radio muni d'un connecteur d'antenne, servant à la transmission de données (et de la voix) et utilisant une modulation à enveloppe constante ou non-constante -- Partie 2: norme européenne (EN) harmonisée couvrant les exigences essentielles de l'article 3.2 de la directive R&TTE.</p> <p>- NBN EN 300 296-2 V1.1.1 Compatibilité électromagnétique et spectre radioélectrique (ERM); Service mobile terrestre (RP02); Equipement de communication radio à antenne intégrée, destiné à la communication analogique vocale; — Partie 2: Norme européenne (EN) harmonisée couvrant les exigences essentielles de l'article 3, paragraphe 2, de la directive R&TTE.</p> <p>-NBN EN 301 166-2 V1.2.1 Compatibilité électromagnétique et spectre radioélectrique (ERM); Service mobile terrestre ; Equipements radio pour communications analogique et/ou numériques (vocales et/ou données) fonctionnant sur canaux en bande étroite et ayant un connecteur d'antenne ; — Partie 2: EN harmonisée couvrant les exigences essentielles de l'article 3, paragraphe 2, de la directive R&TTE.</p> <p><u>7. Informations complémentaires.</u></p> <p>Toutes les questions concernant cette interface radio peuvent être adressées à l'adresse suivante : freqadmin@ibpt.be</p> <p><u>8. Version de présente interface.</u></p> <p>Version 2.1</p> <p>a) A chaque modification des exigences minimales de cette interface radio, le premier chiffre est incrémenté d'une unité.</p> <p>b) Le dernier chiffre est incrémenté d'une</p>	<p>een overgangperiode voorzien is voor de eerdere versie(s). (De lijst is te raadplegen op de website van de Commissie via http://europa.eu.int/comm/enterprise/rtte).</p> <p>Volgende norm wordt of werd vermeld in verband met essentiële eis onder artikel 3.2 van de R&TTE richtlijn (art 32 § 1 3° van de wet hierboven) voor deze radio-interface:</p> <p>- NBN EN 300 113-2 V1.4.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radio-spectrumzaken (ERM); Landmobiele diensten; radioapparatuur bedoeld voor het zenden van data (en/of spraak) gebruikmakend van constante of niet-constante omhullende modulatie en voorzien van een antenneconnector; — Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn..</p> <p>- NBN EN 300 296-2 V1.1.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radiospectrumzaken (ERM); Landmobiele dienst; Radioapparatuur gebruikmakend van een geïntegreerde antenne, primair bedoeld voor analoge spraak; — Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de wezenlijke vereisten, neergelegd in artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn.</p> <p>- NBN EN 301 166-2 V1.2.1 Elektromagnetische compatibiliteit en radio-spectrumzaken (ERM);Landmobiele dienst; Radioapparatuur voor analoge en/of digitale communicatie (spraak en/of data) werkend in smalbandige kanalen en voorzien van een antenneconnector; — Deel 2: Geharmoniseerde EN welke invulling geeft aan de essentiële eisen van artikel 3.2 van de R&TTE-richtlijn.</p> <p><u>7. Bijkomende informatie.</u></p> <p>Vragen in verband met deze radio-interface kunnen gericht worden aan het volgend adres : freqadmin@bipt.be</p> <p><u>8. Versie van de huidige interface.</u></p> <p>Versie 2.1</p> <p>a) Bij elke wijziging van de minimale vereisten van deze radiointerface, wordt het eerste cijfer vermeerderd met één eenheid.</p> <p>b) Bij elke wijziging van andere punten van de interface wordt het laatste cijfer vermeerderd met</p>
--	---

<p>unité à chaque modification des autres points de l'interface. Ces modifications ne feront pas l'objet d'une notification tel que prévue par la directive 98/34/CE.</p> <p>Les exigences minimales relatives à l'utilisation efficace du spectre et l'interface radio qui en résulte ont été arrêtées par l'IBPT en conformité avec les articles 13 et 40 de la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques.</p>	<p>één eenheid. Deze wijzigingen zullen geen aanleiding geven tot een notificatie zoals voorzien in de richtlijn 98/34/EG.</p> <p>De minimum vereisten in verband met het efficiënt gebruik van het spectrum en de daaruit voortvloeiende radio-interface werden door het BIPT vastgelegd in overeenstemming met art. 13 en 40 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.</p>
--	---